

คำเรียกตัวเลขทั้งสิบในภาษาไทย

นำเสนอเมื่อ : 12 ก.ค. 2552

คำเรียกตัวเลขทั้งสิบในภาษาไทย

1. เอก, เอก- [เอก, เอกะ-, เอกกะ-] เอกา, เอ้กา

เอกภาพ [เอกกะพาบ] ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

เอกาธิปไตย [เอกาธิบปะไต] ระบอบการปกครองที่ถือคนๆ เดียวเป็นใหญ่

2. ทวิ [ทะวิ] , โท

ทวิชาติ [ทะวิชาติ] นก; พรหมณ์; ผู้เกิด 2 คน

ทวิบาท [ทะวิบาท] สถานที่ซึ่งทาง 2 ทางผ่านกัน, สี่แยก

3. ตริ [ตุรี]

ตริโลก [ตุรีโลก] ภพทั้ง 3 คือ กามภพ, รูปภพ, อรูปภพ หรือ สวรรค์, มนุษย์โลก, บาดาล

ตริศูล [ตุรีสุน] สามง่ามเป็นศาสตราประจำหัตถ์พระอิศวร

4. จตุ- [จะตุ-,] จัต [จัตตุ] , จาตุ [จาตุ] , จัตวา [จัตตะวา]

จตุโลกบาล [จะตุโลกกะบาล] ผู้รักษาโลกใน 4 ทิศ คือ

1. ท้าวธตรฐ จอมภูตหรือจอมคนธรรพ์ อยู่ทิศตะวันออก

2. ท้าววิรุฬหก จอมเทวดาหรือจอมกุมภัณฑ์ อยู่ทิศใต้

3. ท้าววิรูปักษ์ จอมนาค อยู่ทิศตะวันตก

4. ท้าวกุเวร จอมยักษ์ อยู่ทิศเหนือ

จัตตุรงค์ [จัตตุรง] เหล่า 4 คือ เหล่าช้าง ม้า รถ ราช

5. เบญจ- [เบนจะ-]

เบญจกัลยาณี [เบนจะกันละยานี] หญิงมีลักษณะงาม 5 ประการ คือ

ผมงาม เนื้องาม (เหงือกและริมฝีปากแดงงาม) ฟันงาม ผิวงาม วัยงาม (ดูงามทุกวัย)

เบญจรงค์ [เบนจะรง] แม่สีทั้ง 5 คือ ดำ แดง ขาว เขียว (คราม) เหลือง

6. ฉ [ฉอ, ฉอ, ฉะ]

ฉกามาพจร, ฉกามาจร [ฉะกามาพะจอน, ฉะกามาวะจอน] สวรรค์ 6 ชั้น คือ

ชั้นจาตุมาหาราชิก ชั้นดาวดึงส์ ชั้นยามะ ชั้นดุสิต ชั้นนิมมานรดี ชั้นปรนิมมิตวสวัตดี

ฉัพพรรณรังสี [ฉับพันนะรังสี] รัตมี 6 ประการ คือ

1. นีล เขียวเหมือนดอกอัญชัน
2. पीत เหลืองเหมือนหาดาลทอง
3. โลहित แดงเหมือนตะวันอ่อน
4. โอทาท ขาวเหมือนแผ่นเงิน
5. มัญชวลู สีหงสบาทเหมือนดอกเข่งหรือหงอนไก่
6. ประภัสสร เลื่อมพรายเหมือนแก้วผลึก

7. สัต, สัต- [สัต, สัตตะ-]

สัตภันท์ [สัตตะพัน] เขา 7 ทิว ล้อมรอบเขาพระสุเมรุ

สัตรัตนะ [สัตตะรัตตะนะ] แก้ว 7 ประการของกษัตริย์ ได้แก่

จักรแก้ว ข้างแก้ว ม้าแก้ว มณีแก้ว ขุนพลแก้ว ขุนคลังแก้ว นางแก้ว

8. อัฏฐ, อัฏฐ- [อัฏ, อัฏตะ-] , อัฏฐะ [อัฏตะ] , อัษฏ- [อัฏตะตะ-]

อัฏฐบริหาร [อัฏตะบอริขาน] เครื่องใช้สอยของพระภิกษุในพระพุทธศาสนามี 8 อย่าง คือสบง จีวร สังฆาฏิ บาตร มีดโกนหรือมีดตัดเล็บ เข็ม ประคดเอี้ยว กระบอกกรองน้ำ

อัษฏायุช, อัษฏायุช [อัฏตะดายุช, อัฏตะดาจุช] आयुช 8 อย่าง คือ

1. พระแสงหอกเพชรรัตน์

2. พระแสงดาบเขลย
3. พระแสงตรี
4. พระแสงจักร
5. พระแสงดาบและเขน หรือ ดาบและโล่
6. พระแสงธนู
7. พระแสงของ้าวแสนพลพ่าย
8. พระแสงปืนคาบชุดข้ามแม่น้ำสะโตง
9. นพ, นพ- [นบ, นบพะ-] , นว- [นะวะ-]

นพรัตน์, นวรัตน์, เนาวรัตน์ [นบพะรัต, นะวะรัต, เนาวะรัต] แก้ว 9 อย่าง

นวโลหะ [นะวะโลหะ] โลหะ 9 ชนิด คือ เหล็ก ปรอท ทองแดง เงิน ทองคำ เจ้าน้ำเงิน สังกะสี ชิน (โลหะเจือประกอบด้วยตะกั่วและดีบุก) ทองแดงบริสุทธิ์

10. ทศ, ทศ- [ทต, ทตสะ-]

ทศชาติ [ทตสะชาติ] เรื่องพระพุทธเจ้าเมื่อครั้งยังเป็นพระโพธิสัตว์ 10 ชาติดังนี้

1. พระเดมิย์ บำเพ็ญ เนกขัมมบารมี
2. พระมหาชนก บำเพ็ญ วิริยบารมี
3. พระสุวรรณสาม บำเพ็ญ เมตตาบารมี
4. พระเนมิราช บำเพ็ญ อธิษฐานบารมี
5. พระมโหสถ บำเพ็ญ ปัญญาบารมี
6. พระภริทัต บำเพ็ญ ศีลบารมี
7. พระจัทกุมาร บำเพ็ญ ชันติบารมี
8. พระนารทะ บำเพ็ญ อุเบกขาบารมี
9. พระวิฑูร บำเพ็ญ สัจบารมี
10. พระเวสสันดร บำเพ็ญ ทานบารมี

ทศพิธราชธรรม [ทตสะพิตรัตชะท่า] คุณธรรมของผู้ปกครองบ้านเมืองมี 10 ประการ คือ ทาน ศีล บริจาค ความซื่อตรง ความอ่อนโยน ความเพียร ความไม่โกรธ ความไม่เบียดเบียน ความอดทน ความไม่ประพฤติผิดธรรม

แหล่งอ้างอิงข้อมูล = บ้านมหาดอกคอม